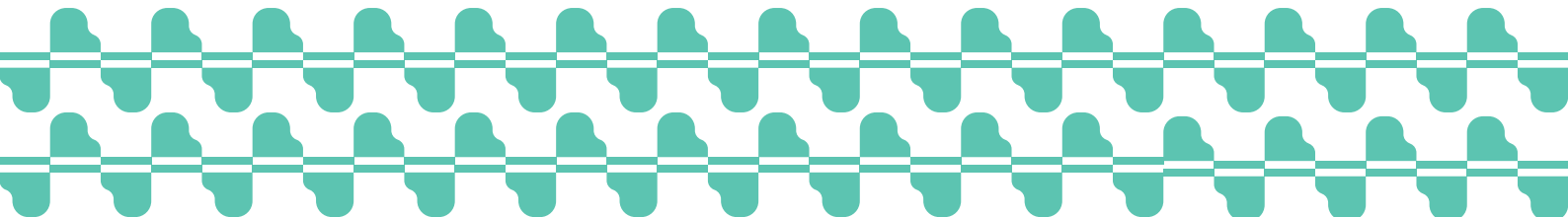

TALOUSARVIO 2023

Hyvinvointilautakunta 12.10.2022

Hyvinvointilautakunta 9.11.2022

Hyvinvoinnin palvelualue

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2023-2026

Tuoreimpien väestötutkimusten valossa Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin ja asuinalueeseen ollaan tyytyväisiä. Hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät kuitenkin osalla kuntalaisista sekä elintavoissa että elinoloissa. Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta huolta herättää mielenterveyteen liittyvät haasteet ja yksinäisyyden kokeminen. Aikuisväestö liikkuu liian vähän ja syö yksipuolisesti. Alkoholi ja huumeet ovat Järvenpäässä suurin ehkäistävässä oleva kuolinsyy. Miehillä ennenaikaisia kuolemia on lähes kaksinkertainen määrä naisiin verrattuna. Hieman yli puolet 65 vuotta täyttäneistä kokee itsensä onnelliseksi sekä elämänlaatunsa hyväksi, mutta terveyteen liittyviä huoliakin on.

lääkäiden kuntalaisten määrän kasvu sekä hyvinvointi- ja terveyserot tuovat haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistäville palveluille. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistaminen astuu voimaan vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen kanssa on valmisteltu hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen rakenteet. Keskeisinä yhdyspintaryhminä ovat aloittaneet toimintansa alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, alueellinen lasten ja perheiden yhteistyöryhmä sekä asumisen ratkaisut ja turvalliset asuin ympäristöt -työryhmä. Alueelliset vaikuttamistoimielimet (vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto) kokoavat yhteen kuntien ja hyvinvointialueen yhteiset asiat. Lisäksi alueellinen järjestöneuvottelukunta edistää kuntien ja hyvinvointialueen lukuisten järjestötoimijoiden yhteisiä asioita. Keusoten ja sivistysjohtajien yhteistyöryhmä jatkaa työskentelyä erityisesti oppilashuollon ja opiskeluhuollon yhteistyökysymyksissä.

Vuoden 2023 alusta maahanmuuttajien kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisvastuut ja rahoitus muuttuvat, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Kotoutumisen edistäminen ja pakolaisten vastaanotto tulevat edelleen olemaan kunnan kotoutumis- ja peruspalveluiden vastuulla. Keski-Uudellamaalla nyt tuleva järjestämisuudistus on toteutettu jo sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyessä kuntayhtymään. Muutos näkyy rahoitusrakenteessa. Hyvinvointialueelle siirretään osa valtion laskennallisista korvauksista.

Hallituksen työllisyystavoite ja siihen kytkeytyvät keinot tulevat vaikuttamaan suoraan tai välillisesti kuntiin. Työvoimapaalvelujen rahoitus- ja palvelurakennemuutos merkitsee työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä kunnille vuoden 2025 aikana.

Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaupunkilaisten osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen.

Teemme työtä ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla. Ihmisten osallisuus on työssämme tärkeässä roolissa, samoin järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta laajasti hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä ja sen toteutumista seuraavaa hyvinvointikertomusta.

Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen yhteisiä kehittämistoimia. Tärkeimpinä kokonaisuuksina on tiedon tuottamisen lisäksi palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen. Palvelualueella on vuoden 2022 aikana kuvattu palveluverkko ja sen keskeiset muutostarpeet, sisältäen palvelut, tuotantotavat ja tilat. Muuntojoustavien tilojen sekä uusien tilankäytön toimintatapojen ja -järjestelmien käyttöönotolla vuodesta 2023 alkaen voidaan tukea myös yhdistysten toimintaedellytyksiä yhä paremmin. Kaupungin avustuksiin tuodaan edelleen lisää läpinäkyvyyttä yhteiskehittämisellä.

Järvenpää haluaa olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämässä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten hyte-perusrakenteiden vahvistamista, uudenlaisten menetelmien käyttöönottoa, viestinnän ja tiedolla johtamisen tehostamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa. Hyvinvointialueen ja sen kuntien alueellista yhteistyötä jatketaan vahvistamalla erityisesti palveluketjujen toimivuutta. Vastuuvirkahenkilönä kokonaisuudessa on hyte-johtaja.

Palvelualueen johto saa työskentelytilat Bulevardi-korttelista, samoin avainaluejohtajat ja Järvenpään Opiston hallinto. Vapaa-ajan palvelupiste siirtyy osaksi konsernipalveluita vuoden 2023 alusta. Koko kaupungin asiakaspalvelu keskitetään Bulevardi -kortteliin. Järvenpää-infoon siirtyvät lisäksi Seutulantalon palvelupiste, Mestari toiminnan ja Mestariasuntojen palvelut, maahanmuuttajapalvelut sekä osaamis- ja työllisyyspalvelut.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut,
- yhteisöpalvelut ja
- Järvenpään opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016) ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Lakia te-palvelujen järjestämisvastuun siirrosta valtiolta kunnille ja kotoutumislain kokonaisuudistusta valmistellaan parhaillaan. Lakien suunnitellaan tulevan voimaan 1.1.2025 alkaen. Vuoden 2023 alusta astuu voimaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, jossa määritellään kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä.

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Ajoissa auttaminen kohdentamalla ammatillista ohjausta ja neuvontaa eri puolilla kaupunkia sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyvinvointialueen ja kuntien erilaiset roolit ja mahdollisuudet huomioidaan palvelujen toteuttamisessa. Avainalueen palveluilla on merkitystä myös strategian painopisteen kukoistava kaupunki sekä Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille toteutuksessa, koska hyvinvoivat asukkaat ovat elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä. Eri ympäristöissä tapahtuvan kohtaamisen ja palvelujen keinoin tuetaan kuntalaisten hyvinvointia, vahvistetaan osaamista, työllisyyttä sekä osallisuutta. Palveluissamme toteutetaan neuvontaa ja ohjausta eri ikäisille.

Koronan jälkeiset vajeet hyvinvoinnissa ja terveydessä vaativat panostusta kaikissa avainalueen palveluissa. Työllisyyspalveluiden järjestämisen muutokseen valmistautuminen on avainalueella keskeinen tehtävä v. 2023.

Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalue koostuu

- liikuntapalveluista,
- kirjastopalveluista,
- museopalveluista,
- Kesken Uudenmaan Musiikkiopistosta,
- Järvenpää-talon toiminnasta ja
- yleisistä kulttuuri- ja tapahtumapalveluista.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kirjastolaki (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Liikunnan ja kulttuurin avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki toteuttamalla osaksi kaupunkilaisten arkea monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja palveluja sopeuttaen toimintaa resurssikehykseen. Strategian kohtaa Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille avainalue toteuttaa kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja julkisen taiteen hankkeita sekä suunnittelemalla muun muassa Villa Kokkosen ja Suvirannan tulevaisuutta museokohteina.

Avainalueen tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen erityisesti museossa (Finna ja virtuaalimuseohanke), kirjastossa (KOHA, kansallinen yleisten kirjastojen e-kirjasto), liikuntapalveluissa (liikkumis- ja elintapaneuvonta) ja musiikkiopistossa (verkkokurssit) sekä Kaikukortin ja erityisryhmien palveluiden edelleen kehittäminen. Lisäksi liikuntapalvelut edistävät järvenpääläisten liikkumista Liikkumisohjelman 2021-2024 ja Liikuntaolosuhdeverkoston kehittämissuunnitelman 2022-2035 avulla.

Koronan jälkeen panostetaan monipuoliseen konsertti- ja tapahtumatarjontaan, yhteisöllisyyden ja monipuolisen yhteistyön lisäämiseen sekä palveluiden saavutettavuuteen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023	Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	A1
	Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	A1
	Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	A2
	Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	A3
	Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	T1
	Kansallisen lapsistrategian tuloksia, hankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tukemaan kaupungin HYTE-työtä.	A3
	Painotetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin sekä lastenoikeuksien teemoja osana Terve kunta -verkoston toimintaa.	A3

Sitovat taloustavoitteet

Hyvinvoinnin palvelualueen määräraha on jaettu kahdeksi erilliseksi sitovaksi määrärahaksi erottamalla työmarkkinatuen kuntaosuudet omaksi sitovuustasokseen.

Valtuustoon nähden sitova	TP2021	MTA 2022	TAe 2023	2024	2025	2026	Yht. 23-26
HYVINVOINTI 1000 € (ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta)							
Toimintatuotot	3 429	4 854	4 834	4 834	4 834	4 834	19 336
Toimintakulut	-16 164	-16 522	-16 067	-16 203	-16 316	-16 509	-65 095
Toimintakate	-12 734	-11 668	-11 233	-11 369	-11 482	-11 675	-45 759
<i>muutos-%</i>		-8,4 %	-3,7 %	1,2 %	1,0 %	1,7 %	

* Hyvinvoinnin palvelualueen kehityksessä on mukana vapaa-ajan palvelupisteen kuluja 141 000€, jotka siirtyvät kaupungin yhteiseen asiakaspalvelupisteeseen

Palvelualueen talousarvioesityksen toimintakate on kaupunginhallituksen 29.8.2022 päättämän raamin mukainen. Talousarvion täytäntöönpano raamin mukaisena edellyttää palveluiden sopeuttamista, jota tarkastellaan käyttösunnitelman laadinnan yhteydessä. Sopeuttaminen tulee tehdä kokonaisarviona, huomioiden toimintakulujen lisäksi toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset palvelualueen tuottokertymään.

Investoinnit

Irtaimistoinvestoinnit	TPE 22	INV 23	INV 24	INV 25	INV 26	Summa 23-26
Aineelliset	150	309	259	250	100	918
Aineettomat	95	210	110			310
Yhteensä	245	519	369	250	100	1 228

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2021	TA2022	Tot 1-6/2022	TA2023
HYVINVOINNIN PALVELUALUE				
Liikunta ja kulttuuri				
Toimintakate €/asukas*	185,79 €	162,50 €		
Tapahtumien määrä (ml. digi)	0	383	277	513
Tapahtumien kävijämäärä (ml. digi)	108 155	41 974	26 982	55 000
Uimahallin kävijämäärä	0	250 000	72 904	260 000
Kirjaston käynnit yhteensä	372 588	422 000	231 373	415 000
Museokohteiden käynnit yhteensä	20 112	25 000	9 920	19 500
Liikunnan ja kulttuurin opetus- ja ohjaustuntien määrä	26 966	32 500	14 062	32 000
Taiteen perusopetuksen oppilaat	0	700	409	1 084
Varattavien liikuntapaikkojen käyttötunnit	66 161	70 000	40 037	70 000
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen				
Toimintakate €/asukas*	268,04 €	238,36 €		
Asiakaskontaktit				
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	2 715	3 000	1 079	3 100
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	5 468	4 500	5 969	13 500
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	24 248	22 500	14 470	25 950
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden asiakaskontaktit	1 453	1 100	929	1 050
Asiakasmäärät				
Järvenpään opiston kurssilaiosten määrä	0	11 200	4 428	10 000
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	0	0	80
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	353	300	463	1 000
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	437	350	105	245
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden asiakasmäärä	194	170	87	100
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	4 460	6 500	4 400	6 500
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	15	15	0	15

* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Keskeiset palvelut

Kunta vastaa osittain pitkään työttömänä olleiden työmarkkinatuen kustannuksista. Kunnilla on 50 %:n vastuu yli 300 päivää ja 70 %:n vastuu yli 1 000 päivää työmarkkinatuella olleiden henkilöiden työmarkkinatukikustannuksista. Te-palvelujen järjestämisvastuun siirtyessä kunnille 1.1.2025 (laki valmisteilla) rahoitusvastuu tulee laajenemaan.

Kaupunki ei voi välittömästi omalla toiminnallaan vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen, vaan yleinen työmarkkinatilanne ja lainsäädännölliset linjaukset vaikuttavat kustannusten kehittymiseen. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on työmarkkinatuen kuntaosuus erotettu omaksi sitovuustasokseen hyvinvoinnin palvelualueen muusta toiminnasta.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS 1000€	TP2021	MTA 2022	TAe 2023	2024	2025	2026	Yht. 23-26
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 240	-4 005	-4 005	-4 005	-4 005	-4 005	-16 020
Toimintakate	-4 240	-4 005	-4 005	-4 005	-4 005	-4 005	-16 020
<i>muutos-%</i>		-5,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP 2021	TA 2022	1-6/2022	TA 2023
Työmarkkinatuen kuntaosuutta saavat työttömät	1 222	1 300	936	1 400
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €/työtön	3 470	3 081	2 006	2 643
Työmarkkinatuen kuntaosuuspäivät	203 219	200 250	157 042	200 000
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €/päivä	21	20	12	20